

OBSAH

ÚVOD	6
1. PŘEDMĚT ZKOUMÁNÍ EKONOMIE	7
1.1. VZNIK A VÝVOJ EKONOMICKÉ TEORIE	7
1.2. ZDROJE BOHATSTVÍ	8
1.3. REPRODUKČNÍ PROCES	8
1.4. METODY ZKOUMÁNÍ	9
1.5. EKONOMICKÉ ZÁKONY	11
KONTROLNÍ OTÁZKY A ÚKOLY	12
2. NABÍDKA A POPTÁVKA	13
2.1. NABÍDKA	13
2.1.1. <i>Cenová elasticita nabídky</i>	13
2.2. POPTÁVKA	17
2.2.1. <i>Cenová elasticita poptávky</i>	17
KONTROLNÍ OTÁZKY A ÚKOLY	23
3. FUNGOVÁNÍ TRŽNÍHO MECHANISMU	24
3.1. VARIANTY TRŽNÍCH NEROVNOVÁH	24
3.2. TEORÉM PAVUČINY	25
3.3. STÁTNÍ REGULACE	27
KONTROLNÍ OTÁZKY A ÚKOLY	30
4. RACIONÁLNÍ CHOVÁNÍ SPOTŘEBITELE A VÝROBCE	31
4.1. RACIONÁLNÍ CHOVÁNÍ SPOTŘEBITELE	31
4.1.1. <i>Celkový a mezní užitek</i>	31
4.1.2. <i>Spotřebitelský přebytek</i>	33
4.1.3. <i>Indiferenční analýza</i>	34
4.1.4. <i>Spotřební možnosti a rozpočtová přímka</i>	35
4.2. RACIONÁLNÍ CHOVÁNÍ VÝROBCE	37
4.2.1. <i>Celkový a mezní produkt</i>	37
4.2.2. <i>Změny technologie v kontextu změn výstupu</i>	38
KONTROLNÍ OTÁZKY A ÚKOLY	41
5. NÁKLADOVÁ ANALÝZA	42
5.1. NÁKLADY CELKOVÉ, MEZNÍ A PRŮMĚRNÉ	42
5.2. TECHNOLOGICKÉ OPTIMUM	45
5.3. OBALOVÁ KŘIVKA	47
KONTROLNÍ OTÁZKY A ÚKOLY	48
6. OPTIMALIZACE FUNGOVÁNÍ FIRMY V PODMÍNKÁCH DOKONALÉ KONKURENCE	49
6.1. NABÍDKOVÉ CHOVÁNÍ FIRMY V DOKONALÉ KONKURENCI	49
6.2. UKONČENÍ ČINNOSTI FIRMY	51
6.3. EFEKTIVNOST TRHŮ V DOKONALÉ KONKURENCI	52
KONTROLNÍ OTÁZKY A ÚKOLY	55

7.	OPTIMALIZACE FUNGOVÁNÍ FIRMY V PODMÍNKÁCH NEDOKONALÉ KONKURENCE.....	56
7.1.	TYPY NEDOKONALÉ KONKURENCE	56
7.2.	MĚŘENÍ TRŽNÍ MOCI	58
7.3.	ANALÝZA MONOPOLU	59
7.4.	ANALÝZA OLIGOPOLU	62
7.5.	DŮSLEDKY FUNGOVÁNÍ NEDOKONALÉ KONKURENCE PRO SPOTŘEBITELE A EKONOMIKU	63
	KONTROLNÍ OTÁZKY A ÚKOLY	64
8.	HOSPODÁŘSKÁ POLITIKA.....	66
8.1.	SUBJEKTY HOSPODÁŘSKÉ POLITIKY.....	66
8.2.	CÍLE A NÁSTROJE HOSPODÁŘSKÉ POLITIKY.....	66
8.3.	ZÁKLADNÍ PŘÍSTUPY K HOSPODÁŘSKÉ POLITICE	69
8.4.	MAGICKÝ ČTYŘÚHELNÍK	70
	KONTROLNÍ OTÁZKY A ÚKOLY	71
9.	VÝKONNOST NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ.....	73
9.1.	PRODUKT SPOLEČNOSTI.....	73
9.2.	AGREGÁTNÍ POPTÁVKA A AGREGÁTNÍ NABÍDKA	76
9.2.1.	<i>Agregátní poptávka.....</i>	77
9.2.2.	<i>Agregátní nabídka .....</i>	78
9.2.3.	<i>Determinace produktu, sklon ke spotřebě a úsporám .....</i>	80
	KONTROLNÍ OTÁZKY A ÚKOLY	83
10.	PENÍZE A MONETÁRNÍ POLITIKA.....	84
10.1.	PENÍZE.....	84
10.1.1.	<i>Historický vývoj peněz.....</i>	84
10.1.2.	<i>Funkce a vlastnosti peněz.....</i>	86
10.2.	MONETÁRNÍ POLITIKA	87
10.2.1.	<i>Metody a nástroje monetární politiky.....</i>	89
	KONTROLNÍ OTÁZKY A ÚKOLY	92
11.	NEZAMĚŠTNANOST.....	93
11.1.	STATISTIKA NEZAMĚŠTNANOSTI.....	93
11.2.	PŘIROZENÁ MÍRA NEZAMĚŠTNANOSTI	95
11.3.	TYPOLOGIE NEZAMĚŠTNANOSTI	95
11.4.	DŮSLEDKY NEZAMĚŠTNANOSTI	96
	KONTROLNÍ OTÁZKY A ÚKOLY	97
12.	INFLACE.....	98
12.1.	STATISTIKA INFLACE	98
12.2.	TYPOLOGIE INFLACE	100
12.3.	PŘÍČINY INFLACE.....	101
12.4.	DŮSLEDKY INFLACE.....	101
12.5.	PROTIINFLAČNÍ OPATŘENÍ	103
12.6.	NEZAMĚŠTNANOST A INFLACE.....	103
	KONTROLNÍ OTÁZKY A ÚKOLY	105

13. FISKÁLNÍ POLITIKA	107
13.1. SYSTÉM VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ	107
13.2. STÁTNÍ ROZPOČET	107
13.2.1. <i>Příjmy státního rozpočtu.....</i>	<i>108</i>
13.2.2. <i>Výdaje státního rozpočtu .....</i>	<i>110</i>
13.2.3. <i>Rozpočtové období.....</i>	<i>110</i>
13.3. NÁSTROJE (INSTRUMENTÁRIUM) FISKÁLNÍ POLITIKY	111
13.4. CÍLE FISKÁLNÍ POLITIKY	112
KONTROLNÍ OTÁZKY A ÚKOLY	112
14. EKONOMICKÝ RŮST A HOSPODÁŘSKÉ CYKLY	114
14.1. HOSPODÁŘSKÉ CYKLY	115
14.1.1. <i>Jednotlivé fáze hospodářského cyklu.....</i>	<i>117</i>
14.1.2. <i>Příčiny cyklického kolísání ekonomiky.....</i>	<i>118</i>
14.1.3. <i>Dopady cyklického kolísání ekonomiky.....</i>	<i>118</i>
14.1.4. <i>Akcelerátor a multiplikátor.....</i>	<i>119</i>
KONTROLNÍ OTÁZKY A ÚKOLY	120
15. SVĚTOVÝ OBCHOD A EKONOMICKÁ INTEGRACE.....	121
15.1. TEORIE ABSOLUTNÍ VÝHODY.....	121
15.2. TEORIE KOMPARATIVNÍ VÝHODY	122
15.3. ČLENĚNÍ INTEGRACE	124
15.4. VÝVOJ INTEGRACE V ZÁPADNÍ EVROPĚ	124
15.5. ROZPOČET EU.....	126
15.6. PŘIDRUŽENÉ ZEMĚ EU	128
15.7. PERSPEKTIVY ROZVOJE EU A MOŽNOST ZAČLENĚNÍ ČESKÉ REPUBLIKY	129
KONTROLNÍ OTÁZKY A ÚKOLY	130
POUŽITÁ LITERATURA	131
SUMMARY.....	132
ZUSAMMENFASSUNG	132

1.1. Vznik ekonomické teorie

Ekonomická teorie je odvozená od filosofie v 15. století vzniká tak postupně ekonomická věda, která se snaží zdůvodňovat a dokazovat. Ve vývoji ekonomie krystalizovalo paradigma novověké, vědy i průchodných škol. Ty nakloněny buď k dirigismu, vycházely z toho, že hospodářství musí být regulováno státem, neboť jinak by docházelo k ekonomickým ztrátám, nebo se orientovaly směrem k liberalismu a jejich teorie je ovlivněna názorem, že stát má do hospodářství máji spíše destruktivní účinek, neboť hospodářství je schopno samostatně se vyvíjet.

První dirigistickou koncepcí byl merkantilismus. Nejvýznamnější teorií tohoto směru byla však Keynesova ekonomie, která nacházela své zastánce ve všech generacích ekonomů. Prožitím poslední světové války - tzv. nové keynesiánci - vznikla v průběhu 80. let 20. století a zaměřuje svůj pohled na problém permanentního selhání trhu souvisejícího nejspíše s rostoucí monopolizací porušující konkurenci spojenou s ekonomickou integrací.